

Udskriftsdato: 26. december 2025

VEJ nr 9463 af 19/05/2017 (Historisk)

Vejledning om formål, tilrettelæggelse, indhold og gennemførelse af almen voksenuddannelse (avu)

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Undervisningsmin.,
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, j.nr. 16/10709

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 1064 af 11/09/2017 - VEJ nr 9336 af 12/06/2020

Vejledning om formål, tilrettelæggelse, indhold og gennemførelse af almen voksenuddannelse (avu)

Forord

Denne vejledning er målrettet institutioner, der er godkendt til at udbyde almen voksenuddannelse.

Vejledningen uddyber love og bekendtgørelser på området og giver en samlet beskrivelse af, hvad institutionerne skal være særligt opmærksomme på i forbindelse med udbud af almen voksenuddannelse. Den erstatter papiret Råd og Vink til avu-bekendtgørelsen og inddrager essensen af de hyrdebrev, der er sendt ud over tid.

Vejledningen er opbygget, så den følger den rækkefølge, som spørgsmål om udbud af avu forventes intuitivt at optræde i for fx en ny VUC-leder. Den retskilde, der er omdrejningspunkt for vejledningen, er avu-bekendtgørelsen, men der behandles også en række emner, som enten ikke er omtalt i bekendtgørelsen, men alene i avu-loven, eller er emner, som ministeriet modtager mange spørgsmål om.

I dokumentet anvendes for læsevenligheds skyld love og bekendtgørelses populære titler. Bagerst findes en liste over lovenes og bekendtgørelsernes officielle titler.

Indhold

Indledning

Avu's lovgrundlag og baggrund

Udbud

Udbud af almen voksenuddannelse

Andre institutioners udbud

Geografisk dækningsområde

Tilrettelæggelse

Udbud og oprettelse af fag

Kernefag

Tilbudsfag

Fagelementer

Tilføjelse af nye niveauer og fag

Øvrige undervisningsaktiviteter

Introducerende undervisning

Supplerende, differentieret undervisning

Annoncering og optagelse

Annoncering af fagudbud

Vejledning om uddannelsesforløb

Deltagerbetaling

Holddannelse

Optagelse

Individuel kompetencevurdering

Merit

Kvalitetssikring

Læreplaner

Lærerkvalifikationer

Uddannelsestid

Emner, der indgår i fagenes uddannelsestid

Virtuel undervisning

Specialundervisning og anden specialpædagogisk støtte

Fastholdelse af kursister

Aktiv deltagelse og orden

Løbende evaluering

Kvalitetsudvikling og resultatvurdering

Prøver og eksamen

Selvstuderende

Almen forberedelseseksamen

Beviser og attestation

Faglig dokumentation

Klage

Klageadgang

Fravigelser

Fravigelser fra Bekendtgørelsen

Bilag: Oversigt over relevante love og bekendtgørelser

Indledning

Avu's lovgrundlag og baggrund

Almen voksenuddannelse (avu) blev etableret i 1989 som et egentligt alment voksenuddannelsesstilbud med sin egen identitet tilrettelagt og udformet med udgangspunkt i voksnes forudsætninger og behov.

Undervisningstilbuddet var dels rettet mod voksne, der kun i mindre omfang havde gjort brug af eller haft udbytte af uddannelsesstilbuddene i grundskolen, dels tænkt som et alment efteruddannelsesstilbud, der kunne dække behov affødt af samfundsudviklingen.

Loven er ændret flere gange siden, senest i 2009 (lov nr. 311 af 30. april 2008). Her blev avu målrettet mod de unge voksne, der har forladt grundskolen med utilstrækkelige kundskaber samt tosprogede uden tilstrækkelige dansk kundskaber. Uddannelsen skal stadig give modne voksne mulighed for at tilegne sig solid almen viden gennem hele livet.

Uddannelsens formål

Formålet med almen voksenuddannelse er at styrke voksnes forudsætninger og muligheder for at gennemføre en uddannelse efter et afsluttet avu-forløb, og at fremme voksnes interesse og motivation for at uddanne sig gennem hele livet, så de rustes til udfordringer i samfunds- og arbejdslivet.

Uddannelsen udbydes som enkeltfagsundervisning, der afsluttes med prøve på G- og D-niveau. Der er endvidere mulighed for at sammensætte prøver i enkeltfag til en samlet almen forberedelseseksamen, der giver retskrav om optagelse på 2-årigt hf.

Kursisterne skal gennem uddannelsen udvikle faglig indsigt, viden og kompetencer, og de skal tilegne sig nye udtryksmuligheder, som sætter dem i stand til at kommunikere målrettet og nuanceret. Kursisternes kreative og innovative evner udvikles blandt andet gennem anvendelsen af forskellige arbejdsformer, som bidrager til variation og progression i undervisningen.

Uddannelsen skal medvirke til, at den enkelte udvikler sin evne til at foretage selvstændige vurderinger og handle i en lokal og global sammenhæng. Omtalen af de grundlæggende værdier åndsfrihed, ligeværd og demokrati skaber forbindelse til andre uddannelsesområder og bidrager i øvrigt til, at avu kan introducere kursister med anden etnisk baggrund end dansk til det danske samfunds værdier.

Udbud

Udbud af almen voksenuddannelse

Et voksenuddannelsescenter har ret og pligt til at udbyde almen voksenuddannelse. Herudover kan ministeren godkende, at andre institutioner omfattet af institutionsloven, uddannelsesinstitutioner under Kriminalforsorgen og andre uddannelsesinstitutioner kan udbyde almen voksenuddannelse.

I praksis udbydes almen voksenuddannelse alene på VUC og på enkelte institutioner, der er blevet sammenlagt med et VUC eller indgår i campusdannelse med et VUC. Herudover har ministeren godkendt, at uddannelsesafdelinger ved fængsler under Direktoratet for Kriminalforsorgen kan udbyde undervisning og afholde prøver i fag ved almen voksenuddannelse.

Andre institutioners udbud

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 8. Uddannelsesinstitutioner, der er godkendt i henhold til avu-lovens § 3, stk. 2, beslutter, i hvilket omfang undervisning udbydes og oprettes inden for det udbud, som institutionen er godkendt til.

Stk. 2. Undervisningsministeriet kan samtidigt med godkendelsen, jf. stk. 1, fastsætte godkendelsens varighed og vilkår.

Andre institutioner end voksenuddannelsescentre, som er godkendt til at udbyde avu (aktuelt kun fængselskoler) bestemmer selv, i hvilket omfang de vil udbyde og oprette avu.

Geografisk dækningsområde

Voksenuddannelsescentre er godkendt til at udbyde almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, jf. § 1 i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

I bemærkningerne til § 1 i lovforslaget til Institutionsloven (L 183/2005) fremgår det, at VUC'er har pligt til at tilbyde avu, så der sikres en passende geografisk placering af udbuddet og et tilstrækkeligt og varieret tilbud til alle.

Det følger af § 3, stk. 2 i Institutionsloven, at ministeren kan fastsætte regler om indholdet i vedtægterne for institutioner, der er omfattet af loven. Sådanne regler er fastsat i *bekendtgørelsen om standardvedtægter*. Det fremgår, at institutionen varetager opgaven som voksenuddannelsescenter med at sikre udbuddet af bl.a. almen voksenuddannelse i et geografisk område. I brev fra Undervisningsministeriet, der vedhæftes vedtægten, findes en beskrivelse af det geografiske område.

Det helt klare udgangspunkt er således, at udbuddet skal ske inden for VUC'ets geografiske dækningsområde. Det enkelte VUC's forsyningsansvar i forhold til et defineret geografisk dækningsområde indebærer imidlertid ikke en begrænsning i en virksomheds ret til at indgå aftale om undervisning med et VUC, selvom virksomheden eller virksomhedens afdeling ligger uden for VUC's geografiske dækningsområde.

Forsyningsansvarets geografiske afgrænsning indebærer dog, at et VUC's markedsføring skal ske i forhold til det område, som forsyningsansvaret dækker.

Tilrettelæggelse

Udbud og oprettelse af fag

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 14. Institutionen træffer beslutning om udbuddet af kernefag og tilbudsfag, jf. §§ 2 og 3, om oprettelsen af fag samt om, på hvilket tidspunkt i kursusåret de enkelte fag skal udbydes og oprettes.

Stk. 2. Udbud af kernefag sker på alle niveauer og på en måde, så kursisterne så vidt muligt kan følge undervisningen fra et fags laveste og til det højeste niveau uden afbrydelse.

Stk. 3. Udbud og oprettelse af tilbudsfag sker ud fra det forventede og konstaterede behov og i samarbejde med øvrige udbydere i det forpligtende samarbejde, jf. reglerne herom.

§ 15. Kursusåret omfatter perioden fra 1. august til 31. juli.

Ifølge institutionslovens § 15 skal VUC'erne samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner regionalt med henblik på at sikre, at institutionerne udnytter deres ressourcer bedst muligt, og at de informerer og vejleder samordnet om deres samlede uddannelsesudbud. Det er overladt til de samarbejdende institutioner at samarbejde om deres uddannelsesstilbud, så det samlede fagudbud bliver alsidigt, og at kravet om, at de voksne kursister inden for rimelig geografisk afstand fra deres bopæl kan modtage almen voksenuddannelse, kan opfyldes.

Fagudbuddet skal tilrettelægges under hensyn til avu's målgrupper; de unge voksne, de tosprogede og de modne voksnes behov for effektiv faglig progression og faglig relevans.

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 1. Almen voksenuddannelse (avu) er tilrettelagt som enkeltfagsundervisning, som udbydes på basisniveau og på niveauerne G, F, E og D, hvor D er det højeste niveau.

Basisniveauet blev indført i 2009 i erkendelse af, at en del kursister havde så mangelfulde forudsætninger, at G-niveauet reelt var for svært. Basisniveauet er således henvendt til kursister, der er usikre i eller mangler elementære kompetencer inden for et givent fag.

G-niveau svarer til folkeskolens 9. klasse.

F-niveau svarer til erhvervsuddannelsernes grundfag F.

E-niveau svarer til folkeskolens 10. klasse og erhvervsuddannelsernes grundfag E

D-niveau svarer til erhvervsuddannelsernes grundfag D

Der skelnes mellem kernefag og tilbudsfag. Desuden kan fagudbuddet omfatte elementer af fag, jf. afsnit 1.4 om fagelementer.

Kernefag

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 2. Institutioner, der er godkendt til at udbyde avu, udbyder som kernefag:

- 1) Dansk på basisniveau og på niveauerne G til D.*
- 2) Dansk som andetsprog på basisniveau og på niveauerne G til D.*
- 3) Engelsk på basisniveau og på niveauerne G til D.*
- 4) Matematik på basisniveau og på niveauerne G til D.*
- 5) Naturvidenskab på niveauerne G til D.*
- 6) Historie på niveau D eller samfundsfag på niveauerne G og D.*
- 7) Tysk eller fransk på basisniveau og på niveauerne G til D.*

Stk. 2. Institutionen udbyder mindst én gang årligt de fag, der er nævnt i stk. 1, jf. § 14.

Institutionen træffer beslutning om udbuddet af kernefag, og om på hvilket tidspunkt i kursusåret de enkelte fag skal udbydes og oprettes. Kursusåret omfatter perioden 1. august til 31. juli. Kernefag skal som udgangspunkt udbydes mindst én gang om året.

Udbud af kernefag sker på alle niveauer og på en måde, så kursisterne så vidt muligt og på baggrund af deres forudsætninger kan følge undervisningen fra et fags laveste og til det højeste niveau uden afbrydelse.

Et fag skal udbydes under det navn, der er angivet i *avu-lovens* §§ 5 og 6.

Det samme gælder navngivningen af et fagelement, jf. *avu-bekendtgørelsens* § 5.

Tilbudsfag

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 3. Institutioner, der er godkendt til at udbyde avu, kan som tilbudsfag udbyde:

- 1) Billedkunst på niveau D.*
- 2) Formidling på niveau D.*
- 3) Grundlæggende it på basisniveau og på niveau G.*
- 4) Idræt på niveau D.*
- 5) Latin på niveauerne E og D.*
- 6) Livsanskuelse på niveau D.*
- 7) Psykologi på niveau D.*
- 8) Samarbejde og kommunikation på niveau G.*

Stk. 2. Institutionen skal medvirke til at sikre et alsidigt udbud af fag efter stk. 1, jf. § 14.

Institutionen træffer beslutning om hvilke tilbudsfag, der udbydes, og på hvilket tidspunkt i kursusåret de enkelte fag skal udbydes og oprettes.

Fagelementer

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 5. Fagudbuddet kan omfatte elementer af fag fra fagrækken, jf. §§ 2 og 3.

Stk. 2. Et fagelement skal udgøre en afgrænset enhed og kan udgøre indtil halvdelen af det pågældende fags uddannelsestid. Fagelementet må ikke udbydes som led i et fuldt fagforløb eller udbydes kombineret med andre fagelementer eller fag.

Stk. 3. Institutionen skal for det enkelte fagelement udarbejde en beskrivelse af indholdet, der skal ligge inden for det pågældende fags mål. Kursisterne skal gøres bekendt med indholdsbeskrivelsen.

For at give mulighed for fleksibilitet i tilrettelæggelsen af almen voksenuddannelse, kan undervisningen i de enkelte fag udbydes i mindre enheder kaldet fagelementer. Et fagelement skal udgøre en afgrænset enhed og kan udgøre indtil halvdelen af et fags uddannelsestid. Et fagelement må ikke udbydes som led i et fuldt fagforløb, så faget splittes i et antal enheder. Det er således ikke hensigten, at flere fagelementer tilsammen skal føre en kursist igennem et fuldt fag. Det er heller ikke hensigten, at et fagelement skal anvendes til at introducere kursisten til et fag eller forberede kursisten til at kunne deltage i et fuldt forløb i det pågældende fag på samme niveau.

Fagelementer er relevante, når en kursist har et afgrænset behov inden for et fag, fx hvor fagelementet i kombination med merit eller individuel kompetencevurdering tilsammen kan give kursisten fulde kompetencer inden for et fag på et givent niveau. Fagelementer kan tilrettelægges i samarbejde med virksomheder. Såfremt institutionen er indstillet på at forlægge undervisningen til virksomhedens lokaler, er der ingen regler til hinder for dette, blot skal udbuddet offentliggøres jf. § 6.

Institutionen skal for det enkelte fagelement udarbejde en beskrivelse af indholdet, der skal ligge inden for det pågældende fags mål. Kursisterne skal gøres bekendt med indholdsbeskrivelsen.

De formelle krav til indholdsbeskrivelsen er, at

- 1) Fagelementet skal præsenteres ved fagets godkendte navn, og det skal fremgå, hvilket fag og niveau fagelementet er en del af.
- 2) Der skal være en kort angivelse af den afgrænsede enhed, dvs. det konkrete indhold i overensstemmelse med fagets mål og kernestof fra den læreplan, som fagelementet består af. Der bør anvendes samme terminologi som i læreplanen for faget, så det er tydeligt for kursisten og andre, hvilke dele af et fag fagelementet omfatter.
- 3) Fagelementet evt. kan tilføjes et supplerende navn i forhold til de udvalgte mål.

Et fagelement leder ikke frem til prøve, men kursister, der ønsker at aflægge prøve efter undervisningen i et fagelement, vil kunne aflægge prøve i faget som selvstuderende. Efter reglerne om deltagerbetaling omfatter betaling for undervisning i et fagelement tillige adgangen til at blive indstillet til og aflægge prøve. Ønsker kursisten at gå til prøve i faget, skal der således ikke betales særskilt for dette.

Kursisten på et fagelement skal betale deltagerbetaling efter de regler, der gælder for tilmelding til et helt fag, hvor der betales for fagets fulde uddannelsestid og tilknyttede prøver. Det vil sige, at kursisten betaler 120 kr. (2016-niveau) for at deltage i et fagelement i dansk, mens et fagelement i samarbejde og kommunikation vil koste 1.200 kr. Er kursisten omfattet af reglerne om forhøjet deltagerbetaling, gælder det også her.

Kursister, der deltager i undervisningen i et fagelement, kan være på et ordinært hold, hvis det er praktisk og pædagogisk muligt.

Tilføjelse af nye niveauer og fag

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 7. Undervisningsministeren kan efter høring af institutionerne tilføje nye niveauer samt tilføje nye fag til den fagrække, der er nævnt i §§ 2 og 3.

Avu-bekendtgørelsens § 7 giver ministeren hjemmel til efter høring at føje nye fag til fagrækken, ligesom der er mulighed for at tilføje nye niveauer til eksisterende fag.

Øvrige undervisningsaktiviteter

Udover fagudbuddet er der to øvrige uddannelsesaktiviteter, som institutionerne kan eller skal udbyde. Det drejer sig om introducerende undervisning, som kan tilbydes, og supplerende differentieret undervisning, som skal tilbydes.

Introducerende undervisning

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 10. Institutionen kan tilrettelægge introducerende undervisning, der skal give kursister et generelt indblik i arbejdsmetoder inden for almen voksenuddannelse og en introduktion til et eller flere fag for derigennem at afdække kursisternes faglige forudsætninger og skabe afklaring hos kursisterne om deres uddannelsesmæssige muligheder; jf. bilag 52. Introducerende undervisning kan på baggrund af en individuel behovsvurdering tilbydes én gang til den kursist, der har ønske og behov for at komme i gang med uddannelse, men som står usikker og fremmed over for undervisning.

Stk. 2. Institutionen træffer beslutning om organisering og tilrettelæggelse af undervisningen inden for en samlet ramme på 22-45 timers uddannelsestid.

Stk. 3. Undervisning efter stk. 1 afvikles forud for eller sideløbende med eventuel undervisning i andre fag efter denne bekendtgørelse end de fag, der er omfattet af introduktionen.

Stk. 4. Uanset stk. 1, 2. pkt., kan institutionens leder efter en konkret vurdering tillade, at der yderligere én gang tilbydes introducerende undervisning til en kursist, som i mindst et halvt år har deltaget i anden undervisning end almen voksenuddannelse eller anden aktivitet, der har været egnet til at fremme den pågældendes muligheder for at gennemføre almen voksenuddannelse, men som fortsat har behov for introducerende undervisning.

Stk. 5. Deltagelse i undervisningen er vederlagsfri.

Institutionen kan selv beslutte, om den vil udbyde introducerende undervisning. Ansøgere, der ønsker at benytte sig af tilbuddet, kan kun optages efter en konkret vurdering, og som udgangspunkt kan man kun optages én gang. Introducerende undervisning er et tilbud til den kursist, som står fremmed og usikker over for undervisning. Hensigten med udbuddet er blandt andet at afdække kursistens personlige, almene og faglige kompetencer med henblik på at få afklaret kursistens faglige behov og niveau. Et målrettet, individuelt planlagt tilbud om introducerende undervisning kan formindske risikoen for, at kursisten kommer til at lide (endnu et) uddannelsesmæssigt nederlag. På introducerende undervisning kan kursisten få afklaret sine faglige ressourcer og forudsætninger for at kunne starte på avu eller anden

undervisning. Det er vederlagsfrit at deltage i dette tilbud. Der henvises til *avu-bekendtgørelsens* bilag 52 på ministeriets hjemmeside.

Supplerende, differentieret undervisning

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 9. I tilknytning til det enkelte fag skal institutionen tilbyde kursisterne supplerende, differentieret undervisning. Undervisningen skal give kursisten mulighed for særlig faglig fordybelse eller mulighed for en grundigere gennemgang af vanskelige faglige emner mv. efter den enkelte kursists ønsker og behov, jf. bilag 51. Undervisningen ligger uden for det enkelte fags uddannelsestid.

Stk. 2. Institutionen beslutter for den enkelte kursist placeringen af undervisning efter stk. 1. Deltagelse i undervisningen må ikke være en forudsætning for kursistens udbytte af den ordinære undervisning.

Stk. 3. Deltagelse i undervisningen er frivillig og vederlagsfri for kursisten.

Den supplerende, differentierede undervisning er et individuelt tilbud om faglig fordybelse eller mulighed for en grundigere gennemgang af vanskelige faglige emner. Supplerende, differentieret undervisning skal tilbydes i alle fag og er et tilbud, som den enkelte kursist har krav på at få stillet til rådighed, såfremt der er ønske om eller behov herfor. Til den enkelte kursist skal der dog sikres mindst én time pr. fag/niveau. Den supplerende, differentierede undervisning tager afsæt i det enkelte fags mål og kernestof, og tilbuddet er lærerstyret, hvilket vil sige, at det planlægges og gennemføres af en lærer med kendskab til faget og kursistens interesse og behov.

Den supplerende, differentierede undervisning er ikke et selvstændigt fag og kan ikke fra institutionens side udbydes sådan, men den er et supplerende tilbud, der udelukkende er beregnet på optagne kursister i de enkelte fag. Undervisningen ligger uden for fagets ordinære uddannelsestid. Deltagelse i supplerende, differentieret undervisning kan endvidere ikke være en forudsætning for kursistens optagelse på eller deltagelse i undervisningen på et givent niveau. Tildeling af ressourcer – antal timer og lærerkræfter fx – til den supplerende, differentierede undervisning afgøres af institutionen.

Det er vederlagsfrit for kursisten at deltage i dette tilbud.

Såfremt supplerende, differentieret undervisning foregår som en skemalagt aktivitet for den enkelte kursist, kan timerne være SU-berettigende.

Der henvises til *avu-bekendtgørelsens* bilag 51 og til den særskilte vejledning om anvendelsen af supplerende, differentieret undervisning på ministeriets hjemmeside.

Annoncering og optagelse

Annoncering af fagudbud

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 6. Det faglige udbud skal offentliggøres på institutionens hjemmeside.

Det faglige udbud skal til enhver tid fremgå af institutionens hjemmeside.

Vejledning om uddannelsesforløb

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 28. Institutionen skal sikre, at en ansøger i forbindelse med optagelsessamtalen tilbydes vejledning, herunder vejledning i planlægning af et individuelt uddannelsesforløb, om valg af fag eller eventuelt vejledning til et andet uddannelsesforløb eller lignende.

Ligesom ansøgere, der vurderes ikke at have forudsætningerne for at kunne gennemføre avu på selv det laveste niveau, ikke kan optages, er det heller ikke hensigten, at avu skal benyttes af personer, der er i besiddelse af kompetencer, der ligger på niveau med folkeskolens afsluttende prøver.

Det forudsættes derfor, at institutionen, i forbindelse med en anmodning om optagelse på avu efter en konkret vurdering af ansøgerens forudsætninger, vejleder den pågældende om, på hvilket niveau det vil være relevant for den pågældende at modtage undervisning.

Deltagerbetaling

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 29. Optagelse er betinget af, at betaling for deltagelse i undervisningen er erlagt i henhold til reglerne herom. Det samme gælder for selvstuderende, der ønsker at aflægge prøve, og som efter en samtale er indstillet til at aflægge prøve.

Det følger af institutionsloven, at institutionen skal opkræve deltagerbetaling af avu-kursister for deltagelse i undervisning og prøver, samt af selvstuderende opkræve betaling for at gå til prøve.

Den almindelige deltagerbetaling for kursister og selvstuderende er 120 kr. (kursusåret 2016/17) pr. kernefag, og 1.200 kr. pr. tilbudsfag. Kursister, der modtager efterløn eller en aldersbetinget pension, og som er 60 år eller derover, skal pr. fag, udover den almindelige deltagerbetaling, betale en forhøjet deltagerbetaling. Den forhøjede deltagerbetaling fastsættes på de årlige finanslove. I finansåret 2017 udgør den forhøjede deltagerbetaling 750 kr. pr. fag. For personer med en videregående uddannelse skal der opkræves fuld deltagerbetaling for alle fag.

Deltagerbetalingens størrelse reguleres årligt ved en revision af *deltagerbetalingsbekendtgørelsen*.

Deltagerbetaling skal være betalt, før kursisten påbegynder undervisningen, og for selvstuderende før prøven påbegyndes.

Når en person har betalt for et fag, jf. *avu-bekendtgørelsens* § 29, skal der ikke betales for det følgende niveau. Det betyder imidlertid ikke, at den pågældende kursist automatisk kan rykke op til næste niveau. Betalingsreglerne er af ren teknisk karakter og begrundet i, at det ikke skulle være dyrere end før reformen at modtage undervisning på et undervisningsforløb, der starter på basis og slutter efter det højeste niveau.

Institutionen skal stille nødvendige undervisningsmidler gratis til rådighed for kursisterne. Det følger af § 49 i *institutionsloven*.

Holddannelse

Der er ingen centralt fastsatte regler om holddannelse. Et hold kan derfor omfatte kursister, der undervises på forskellige niveauer i samme lokale af én eller flere undervisere. Betingelsen er naturligvis, at institutionen for hver kursist kan sikre den for niveauet angivne uddannelsestid samt opfyldelsen af de faglige mål mv. for det niveau, som kursisten er optaget på. Institutionen har desuden ansvaret for, at underviserne har rammerne for at varetage undervisningen på flere niveauer i samme tidsrum.

Uagtet en kursist går på hold med kursister tilmeldt andre niveauer, er kursisten kun optaget på ét niveau. Kursisten har derfor krav på fagets/niveauets fulde uddannelsestid, selv om kursisten evt. deltager i et forløb, hvor der undervises på forskellige niveauer på samme hold.

Institutionen vil efter ansøgning kunne tildele den enkelte kursist reduceret uddannelsestid på baggrund af en meritvurdering, eller såfremt det efter en konkret vurdering skønnes, at den pågældende kursist har særlige faglige og studiemæssige forudsætninger. Forløbet skal dog kunne give kursisten mulighed for, og tid til, faglig fordybelse.

Hvis en institution ønsker at imødekomme en ansøgning om optagelse på et fag/niveau uden for de normale frister for optagelse, og dermed uafhængigt af den igangsatte skemalagte undervisnings start- og sluttidspunkt, skal det sikres, at kursisten kan opfylde niveauets faglige mål. Institutionen kan som hovedregel ikke optage kursisten i et allerede påbegyndt skemalagt undervisningsforløb med den konsekvens, at kursisten får beskåret uddannelsestiden. Det vil være i strid med både kursistens krav på den fulde uddannelsestid og med fagenes didaktiske principper om progression i kursistens læring, der ligger som en forudsætning for fagenes opbygning, hvis kursisten sideløbende med den sene optagelse skal indhente den undervisning, vedkommende ikke har modtaget.

Det kan overvejes at tilbyde kursisten introducerende undervisning i relevante fag, **før** undervisningen i det/de ønskede fag starter. Institutionen kan hverken anvende fagelementer, jf. § 5, supplerende, differentieret undervisning, jf. § 9, eller introducerende undervisning, jf. § 10, som erstatning for fagets uddannelsestid, jf. formålet med de nævnte tilbud. Derimod kan institutionen tilbyde ansøgeren et individuelt forløb, der ikke er afhængigt af allerede igangsat skemalagt undervisning, men med krav om, at undervisningen tilrettelægges i henhold til fagets didaktiske principper om progression for den enkelte kursist. Fx kan ansøgeren starte senere og afslutte senere under forudsætning af, at uddannelsestidens afslutning er afpasset efter, hvornår der kan aflægges prøve.

Kursisten vil også kunne tilbydes et særligt tilrettelagt lærerstyret undervisningsmateriale, der anvendes uden samtidig tilstedeværelse af lærer og kursist, og som kombineres med undervisning, hvor begge er til stede. Før institutionen tilbyder kursisten en sådan tilrettelæggelsesform, skal det sandsynliggøres, at kursisten vil være i stand til at gennemføre undervisningen på disse vilkår.

Optagelse

Fra avu-bekendtgørelsen

§ 27. Institutionen træffer afgørelse om optagelse på de forskellige fag og niveauer eller forløb ud fra en konkret vurdering af ansøgerens forudsætninger for at kunne følge undervisningen.

Stk. 2. Institutionen skal, før der træffes afgørelse om optagelse af en ansøger, der har afsluttet undervisningspligten, men ikke er fyldt 18 år ved uddannelsens start, sikre, at der foreligger en uddannelsesplan fra Ungdommens Uddannelsesvejledning, jf. reglerne herom.

En ansøger optages ud fra en konkret vurdering af ansøgerens faglige udgangspunkt og mulighed for at kunne følge med i undervisningen på et givent niveau i et fag eller forløb. Ansøgeren kan kun optages på ét niveau ad gangen, og deltagerbetalingen skal være betalt inden undervisningens start.

Den faglige vurdering af den enkelte ansøger skal altid finde sted før optagelsen på et konkret hold/niveau og før undervisningens start. Det er ikke en del af det enkelte fags identitet og formål at skulle være kompetenceafklarende i forhold til den enkelte kursists faglige standpunkt. Det er i uddannelsen kun introducerende undervisning, der kan anvendes til afdækning af en kursists faglige forudsætninger og uddannelsesmæssige muligheder.

En ansøger kan kun optages på et fag/niveau, såfremt ansøgeren ud fra institutionens vurdering fagligt og personligt er i stand til at gennemføre forløbet. Det indebærer desuden, at institutionen ikke på forhånd kan love kursisten et fortløbende forløb på forskellige niveauer, hvilket bl.a. er årsagen til, at en kursist ikke kan blive optaget på mere end ét niveau ad gangen.

Dette udelukker dog ikke, at institutionen ved optagelsen af en kursist skitserer et ønsket og forventet videre uddannelsesforløb på avu. Dette forløb skal, hvis samme fag optræder flere gange, være baseret på en forventning om, at kursisten efter afslutningen af et niveau vil kunne fortsætte på efterfølgende niveau. Man vil derfor ikke kunne foruddiskontere, at en kursist skal gennemføre samme niveau to gange.

Hvis institutionen er i tvivl om, hvorvidt en kursist kan få tilstrækkeligt udbytte af undervisningen på et bestemt niveau, bør det overvejes i stedet at optage kursisten på et lavere henholdsvis højere niveau om muligt.

Deltagelse i samme fag på samme niveau flere gange (omgængeri) skal have undtagelsens karakter. Hvis der er tale om omgængeri på basisniveau, er det sandsynligvis udtryk for, at kursisten ikke har de fornødne forudsætninger for at kunne følge avu-undervisning selv på det laveste niveau. Institutionen skal således vurdere, om den pågældende ansøger har forudsætninger for at kunne følge undervisningen og afslutte denne inden for det centralt fastsatte timetal, herunder vurdere om specifikke forudsætninger skal være opfyldt før optagelse på et bestemt fag/niveau. Såfremt der kræves specifikke faglige forudsætninger, fremgår dette af undervisningsvejledningen til det enkelte fag, der kan findes på ministeriets hjemmeside.

I forbindelse med visitationssamtaler til fag på avu bør institutionerne tillige spørge ind til ansøgers evt. tidligere aktiviteter på avu, herunder på andre institutioner. Har en ansøger allerede flere gange fulgt et fag på et givent niveau, kan personen som hovedregel ikke optages på samme niveau endnu engang.

Ansøgere under 18 år kan optages under forudsætning af, at der foreligger en uddannelsesplan fra Ungdommens Uddannelsesvejledning. Hvis et avu-forløb indgår i en under 18-årigs uddannelsesplan, er det bopælskommunen, der betaler for undervisningen. Det følger af *institutionslovens* § 30a. Tilskuddet betales som en enhedstakst, der fastsættes på de årlige finanslove. Institutionen opkræver ikke deltagerbetaling for kursister under 18 år.

Individuel kompetencevurdering

Det følger af avu-lovens § 27, at uddannelsesinstitutioner, der udbyder almen voksenuddannelse, har pligt til at tilbyde individuel kompetencevurdering (IKV) for alle, der har adgang til uddannelsen, i forhold til målene for et eller flere af uddannelsens fag. Institutionen træffer afgørelse om individuel kompetencevurdering. Den individuelle kompetencevurdering finder sted uden samtidig ansøgning om optagelse på almen voksenuddannelse. Individuel kompetencevurdering har til formål at vurdere ansøgerens samlede viden, færdigheder og kompetencer i forhold til målene for et eller flere fag i almen

voksenuddannelse. Det er ansøgerens ansvar at fremlægge fornøden dokumentation for de kompetencer, der ønskes vurderet.

En institution kan vælge, men har ikke pligt til, at tilbyde en IKV til en ansøger, der ikke har adgang til uddannelsen fx personer med udenlandsk baggrund, der ikke opfylder adgangskravene pga. utilstrækkelige danskkundskaber. Da institutionen i denne situation ikke er forpligtet til at yde denne kompetencevurdering, vil det være muligt at foretage en differentiering af ansøgere om IKV. En differentiering skal altid være begrundet i saglige kriterier fx institutionens geografiske dækningsområde.

Institutionen kan afslå at iværksætte en individuel kompetencevurdering, hvis den skønner, at ansøgerens dokumenterede kompetencer ikke eller kun i meget begrænset omfang indgår i målene for det eller de fag, som kompetencerne ønskes vurderet i forhold til.

Institutionen udsteder et kompetencebevis, hvis den pågældende ansøger har dokumenteret og institutionen har vurderet, at ansøgerens kompetencer giver grundlag herfor. Kompetencebeviset kan omfatte afgrænsede dele af et fag eller et helt fag på niveauerne G til D.

Klage over afgørelser om anerkendelse af kompetence i forbindelse med individuel kompetencevurdering, jf. § 27, stk. 1, kan, for så vidt angår den faglige vurdering, indbringes for Kvalifikationsnævnet, der er nedsat i henhold til lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. Klagen kan indbringes af den, afgørelsen vedrører, inden 4 uger efter at klager har fået meddelelse om afgørelsen. Klagen skal være skriftlig og begrundet. Klagen stiles til Kvalifikationsnævnet og sendes til den uddannelsesinstitution, der har truffet afgørelsen. Hvis institutionen fastholder afgørelsen, sender institutionen klagen til Kvalifikationsnævnet med en udtalelse. Kvalifikationsnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Kvalifikationsnævnet kan i særlige tilfælde se bort fra overskridelse af fristen i stk. 1. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om uddannelsesinstitutionernes behandling af klager.

Merit

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 31. Institutionen kan efter ansøgning ved undervisningens start give ansøgeren merit for dele af undervisningen, når institutionen efter en vurdering af den pågældendes særlige faglige og studiemæssige forudsætninger eller på baggrund af et kompetencebevis udstedt i medfør af IKV-bekendtgørelsen konkret vurderer, at den pågældendes kvalifikationer kan træde i stedet for dele af undervisningen.

Stk. 2. For en kursist, der har fået merit efter stk. 1, kan institutionen tilrettelægge særlige forløb i det pågældende fag med kortere uddannelsestid.

§ 32 Institutionen kan efter ansøgning og på baggrund af et skøn ved udstedelsen af bevis for almen forberedelseseksamen give merit for et fag, herunder fag der ikke er omfattet af avu-fagrækken, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Institutionen kan give en kursist merit uden karakteroverførsel for 1-2 fag svarende til, at mindst 3 fag skal være bestået og bedømt efter karakterskalabekendtgørelsen.

Stk. 3. Adgangen til at få merit i en almen forberedelseseksamen for fag, der er udbudt efter bekendtgørelse nr. 1480 af 15. december 2005 om undervisning mv. inden for almen voksenuddan-

nelse (avu-bekendtgørelsen) som blev ophævet af bekendtgørelse nr. 292 af 1. april 2009 om almen voksenuddannelse (avu-bekendtgørelsen), fremgår af bilag 53.

§ 33. Institutionen kan kræve, at en person, der søger om merit, afleverer dokumentation for det forløb, der danner baggrund for ansøgningen om merit, herunder attestation eller bevis for undervisning, prøver eller andet der kan dokumentere den pågældendes faglige kvalifikationer.

§ 34. En person, der ansøger om merit, henholdsvis en kursist kan klage over institutionens afgørelse om meritvurdering i henhold til § 29, jf. § 24, stk. 2, i avu-loven.

Det er muligt at give merit for dele af et fag eller et helt fag.

For dele af et fag: Efter en begrundet ansøgning fra ansøgeren kan institutionen ud fra en konkret vurdering godkende, at uddannelsestiden nedsættes for den pågældende.

For et helt fag: Adgangen til at kunne få merit for et afsluttet fag kan være relevant i forbindelse med udstedelse af et bevis. For en almen forberedelseseksamen gælder, at merit kun gives efter ansøgning fra kursisten og kun efter en konkret vurdering af dokumentation for ansøgningen. Eksamensbeviset skal altid indeholde mindst 3 fag, hvor de pågældende prøver er aflagt og bestået. Der kan således kun være 1-2 fag, der kan indgå på beviset uden prøvekarakter.

Fag fra folkeskolens 9. klasse-prøve og 10. klasse-prøve kan give fuld merit, hvis prøven er aflagt, og faget kan indgå som fag i den samlede eksamen som bestået. Det samme gælder tilsvarende fag på tilsvarende niveauer fra andre uddannelser.

Fag fra 9. klasse, hvor der ikke har været mulighed for at aflægge prøve, kan indgå med fuld merit, men uden karakterangivelse, hvis sidste standpunktskarakter viser en bestået karakter.

Fag fra 10. klasse, der ikke er afsluttet med prøve, kan ikke give fuld merit, selv om der findes en årskaracter. Der kan dog gives delmerit.

Fag, som er bestået før gældende *avu-bekendtgørelse* i 2009, kan indgå i en almen forberedelseseksamen ud fra følgende: trin 1 giver merit for niveau G, trin 2 giver merit til niveau E, på nær fagene billedkunst, engelsk, formidling (udbudt som standardforsøg) og samfundsfag, som giver merit for niveau D jf. bilag 53 i *avu-bekendtgørelsen*.

Kvalitetssikring

Læreplaner

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 35. Undervisningen i de enkelte fag udbydes i henhold til denne bekendtgørelses bilag 2-49, hvor der for hvert fag i læreplanen er fastsat regler om:

- 1) Uddannelsestid.*
- 2) Formål.*
- 3) Mål.*

4) Indhold.

5) Prøve eller anden form for faglig dokumentation.

6) Eventuelle begrænsninger i brug af hjælpemidler ved prøverne.

7) Særlige vilkår for selvstuderende.

§ 36 Undervisningssproget er dansk. Undervisningsministeren kan godkende, at undervisningssproget er engelsk, tysk eller fransk.

Stk. 2. I undervisningen anvender institutionen en fælles grammatisk terminologi. Fremmedsprogede tekster kan benyttes i undervisningen i alle fag og i deres eventuelle samspil.

§ 37. I undervisningen skal der indgå træning i fagets prøveformer, herunder en skriftlig opgave under eksamenslignende forhold

Hver læreplan indeholder en beskrivelse af fagets profil i punkterne 1.1 Identitet og 1.2 Formål. De faglige mål 2.1 og kernestoffet 2.2 bygger på identitets- og formålsbeskrivelserne, der er underlagt avu-lovens uddannelsesformål, som er beskrevet i § 1.

Den enkelte læreplan er tænkt som et pædagogisk redskab for læreren i planlægningen af undervisningen. Udover fastsættelse af bestemte krav om mål, indhold og prøver, herunder hjælpemidler og særlige vilkår for selvstuderende, indeholder læreplanen anvisninger på didaktiske principper, arbejdsformer og evalueringsformer, i hvilke læreren skal tage afsæt i sin tilrettelæggelse af undervisningen. Læreplanen er et forpligtende dokument med faste regelsæt, som læreren skal følge i planlægningen og tilrettelæggelsen af sin undervisning. Fagets vejledning indeholder derimod eksempler på, hvad der kan arbejdes med i undervisningen, og hvordan arbejdet kan tilrettelægges. Fagets læreplan er med andre ord obligatorisk, mens vejledningen kan bruges som faglig inspiration.

Lærerkvalifikationer

Fra avu-loven:

§ 26. For at kunne varetage undervisning i henhold til denne lov skal den pågældende have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen med det pågældende fag som linjefag eller have tilsvarende kvalifikationer.

Stk. 2. For at varetage undervisning i dansk som andetsprog skal den pågældende have gennemført uddannelsen til underviser i dansk som andetsprog for unge og voksne eller have tilsvarende kvalifikationer.

Det er den enkelte institution som ansættende myndighed, der ved ansættelsen af den pågældende skal sikre sig, at de formelle kvalifikationskrav er opfyldt, eller at ansøgerens samlede viden, færdigheder og kompetencer er på linje hermed.

Det er styrelsens opfattelse, at det at have kvalifikationer svarende til linjefag betyder, at læreren har en efteruddannelse, videreuddannelse, kompetencegivende uddannelse eller et længerevarende kursusforløb, der vurderes at give kompetencer svarende til linjefag.

Uddannelsestid

Fra avu-bekendtgørelsen

§ 11. *Uddannelsestiden for den enkelte kursist omfatter den samlede lærerstyret kursistaktivitet, dvs. den tid, kursisten deltager i forskellige former for lærerstyret aktivitet, der er organiseret af institutionen til realisering af fagenes mål i henhold til læreplanerne, herunder den faglige dokumentation, jf. § 19, supplerende, differentieret undervisning, jf. § 9, og introducerende undervisning, jf. § 10.*

Stk. 2. Uddannelsestiden opgøres i timer á 60 minutter.

Stk. 3. Uddannelsestiden for de enkelte fag fremgår af bilag 2.

Uddannelsestiden er en timetalsramme for lærerstyret kursusaktivitet, dvs. den tid kursisten deltager i forskellige former for lærerstyret undervisning samt øvrige aktiviteter, der er organiseret af institutionen til realisering af fagenes mål i henhold til læreplanerne, herunder den faglige dokumentation, faglig og metodisk vejledning. Med faglig og metodisk vejledning menes lærerens vejledning af kursisten (individuelt eller fælles) i forhold til faget, med henblik på at styrke kursistens faglige kompetencer og progression, fx vejledning om forskellige læsestrategier, notatteknik, hensigtsmæssige arbejdsmetoder ved forberedelse og fremlæggelse af mundtlige oplæg, udarbejdelse af projekter og skriftlige opgaver m.v.

Timetallene er en ramme for en organiseret kursistaktivitet. Kursistens aktiviteter inden for uddannelsestiden antager mange forskellige former som fx holdundervisning, gruppearbejde, individuel opgaveløsning, projektarbejde, forelæsninger samt virtuelle forløb. Det afgørende er, at aktiviteten er defineret som en del af undervisningen.

Uddannelsestiden er lærestyret. Det betyder, at der altid er en eller flere lærere, som er ansvarlige for undervisningen og de pædagogiske aktiviteter i tilknytning hertil. Brug af virtuel undervisning og ekskursioner indebærer, at der ikke nødvendigvis skal være en lærer til stede sammen med kursisten. Det betyder dog ikke, at undervisningen dermed er "lærerfri" – tværtimod har kursisternes uddannelsestid altid følgeskab af en form for lærerressource, afhængig af den lokale organisering af lærerarbejdet. Når institutionen foretager en individualiseret tilrettelæggelse af undervisningen, fx i forbindelse med løbende optag eller virtuel undervisning, er det også her en forudsætning, at kursisten skal have den fastsatte uddannelsestid, og at kursistens forudsætninger for at begynde undervisningen er vurderet til at være tilstrækkelige. Institutionen vil kunne tildele den enkelte kursist reduceret uddannelsestid på baggrund af en meritvurdering, jf. afsnit 11 om merit.

Supplerende, differentieret undervisning kan ikke anvendes som erstatning for uddannelsestid til kursister, der har fået reduceret deres uddannelsestid, jf. kapitel 2 § 9 i *avu-bekendtgørelsen*. Se evt. afsnit om supplerende, differentieret undervisning i denne vejledning.

Uddannelsestiden omfatter **ikke** de officielle prøver. Endvidere indgår kursisternes selvstændige arbejde, fx i form af forberedelse til undervisningen, de skriftlige afleveringer, de officielle prøver, vejledning til gennemførelse af uddannelsen og uddannelses- og erhvervsvejledning, ikke i uddannelsestiden, jf. §

12. Interne prøver under eksamenslignende forhold omfattes af uddannelsestiden jf. § 37. Den enkelte kursists selvstændige forberedelse til prøven er dog ikke omfattet af uddannelsestiden.

Emner, der indgår i fagenes uddannelsestid

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 4. I fagenes uddannelsestid indgår følgende emner, jf. bilag 50:

1) Faglig læsning.

2) Bæredygtig udvikling.

Stk. 2. I fagenes uddannelsestid skal indgå faglig og metodisk vejledning i de enkelte fag og i samspil mellem fag, hvor dette forekommer.

Siden 2009 er faglig læsning og bæredygtig udvikling emner, der skal indgå i fagenes uddannelses-tid. Dette fremgår af bilag 50 i *avu-bekendtgørelsen*. Der er endvidere udarbejdet et skrift for hvert af de to emner, der kan findes på ministeriets hjemmeside.

Formålet med at forpligte fagene på arbejdet med faglig læsning er at påpege og synliggøre denne form for læsekompetence, og at gøre den til ansvarsområde i alle fag. Hvert fag har sin identitet, sine metoder, begreber og karakteristiske fagord, som kursisterne skal tilegne sig gennem undervisningen og arbejdet med det faglige stof. Inden for hvert fag anvendes faglitteratur, som formidler information og viden indenfor faget og betjener sig af et fagsprog, som ikke uden videre ligner det sprog, der kommunikeres med i dagligdagen. Her ligger altså en stor formidlingsopgave for læreren, som skal sikre, at kursisterne forstår og kan anvende det aktuelle fagsprog. På baggrund af fagets identitet og mål tilrettelægger læreren en faglig undervisning, som støtter kursisten i at tilegne sig viden, begreber og læsefærdigheder, som hører faget til.

Tilsvarende er bæredygtig udvikling et emne, der skal inddrages i fagene. Formålet med at inddrage perspektiver på bæredygtig udvikling i fagene er, at kursisten tilegner sig et videns- og værdibaseret grundlag for at kunne forholde sig til bæredygtig udvikling. Kursisten skal opnå en bevidsthed om, at bæredygtig udvikling er en kompleks udfordring, der kræver, at alle parter i samfundet påtager sig et fælles ansvar for at medvirke til denne udvikling.

Virtuel undervisning

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 13. Indtil 80 pct. af et fags eller fagelements uddannelsestid, jf. § 11, kan foregå som undervisning, der ikke forudsætter samtidig tilstedeværelse af lærer og kursist (virtuel undervisning).

For at kunne realisere det enkelte fags målopfyldelse i henhold til læreplanen er der fastsat regler om uddannelsens indhold, organisering og tilrettelæggelse, herunder fagenes timetal (se evt. afsnit om Uddannelsestid).

Indtil 80 % af et fags eller fagelements uddannelsestid kan foregå som virtuel undervisning. De resterende minimum 20 % af uddannelsestiden skal være tilrettelagt med samtidig og fysisk tilstedeværelse af lærer og kursist. Selv om en del af et fags uddannelsestid er tilrettelagt som virtuel undervisning, har kursisten

fortsat krav på at få den fulde uddannelsestid som lærerstyret aktivitet. Der er ingen centralt fastsatte regler om tilrettelæggelse af virtuel undervisning. Institutionen kan benytte relevante former inden for virtuel undervisning, fx fjernundervisning eller parallelundervisning.

Fjernundervisning som tilrettelæggelsesform kan tilbydes individuelt som koncentrerede forløb over en bestemt tidsperiode i relation til kursistens ønsker og behov. Denne tilrettelæggelsesform forudsætter, at der fra institutionens side er tilrettelagt et virtuelt læringsmiljø i henhold til fagets mål og indhold. Ved kursusstart skal fjernundervisningskursisten orienteres om undervisningens indhold, metoder, læreprocesser, arbejdsredskaber, rollefordeling mellem lærer og kursist samt krav til eventuelle prøver/eksaminer. Fjernundervisning forudsætter en løbende dialog og aktivt samspil mellem kursist og lærer i hele uddannelsestiden.

Parallelundervisning som tilrettelæggelsesform kan også tilbydes, hvor en gruppe kursister samlet på én adresse deler lærer med en anden gruppe kursister, der er samlet på en anden adresse. Læreren kan skiftevis have undervisning på den ene og på den anden adresse. Den gruppe, der aktuelt er uden lærerens fysiske tilstedeværelse, kan følge undervisningen og være i kontakt med læreren virtuelt. Dette kan fx foregå på den måde, at gruppen modtager undervisning som videokonference.

Det virtuelle læringsmiljø stiller store krav til teknologien, hvor kommunikationen mellem lærer og kursist hovedsagelig foregår virtuelt med lukkede konferencer, chat-, vejlednings- og afleveringsfunktioner mm. Således stilles der andre krav til tilrettelæggelsesformen, da læreren ikke har mulighed for at følge den enkelte kursist på samme måde som i en tilrettelæggelsesform, hvor lærer og kursist er 100 % tilstede på samme tid. Læreren bør derfor have en skærpet opmærksomhed på, hvordan den enkelte kursist når uddannelsens mål. I den forbindelse skal læreren være aktivt opsøgende i forhold til den enkelte kursist, og undervisningen skal tilrettelægges således, at det er muligt at følge den enkelte fx via krav om 'studieaktivitet' i form af mail, deltagelse i conferencesystem eller lign. Dette undervisningstilbud stiller særlige krav til kursisten med hensyn til planlægning, struktur og selvstændig studieaktivitet.

Specialundervisning og anden specialpædagogisk støtte

Avu-loven indeholder ikke en forpligtelse for institutionerne til at yde specialpædagogisk støtte eller vejledning herom. Selv om sektoransvarlighedsprincippet ikke er direkte indarbejdet i lovgivningen, er der dog lagt op til, at institutionerne kan tage hensyn til kursister med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse i forbindelse med digital kommunikation og i tilrettelæggelsen af undervisningen, herunder fx i en eksamenssituation.

Det gælder fx

- bestemmelserne om fastholdelsesarbejdet, hvorefter institutionen skal yde bistand til de kursister, der har behov for det,
- avu-bekendtgørelsens bestemmelse om tilbud om individuel rådgivning og vejledning til gennemførelse af uddannelsen, samt
- avu-bekendtgørelsens bestemmelser om intern evaluering, der skal sikre, at den enkelte kursist får et klart billede af egne styrker og svagheder med hensyn til fremskridt og progression inden for faglige og læringsmæssige kompetencer og skal give grundlag for at justere undervisningen, ligesom resultatet af evalueringen danner grundlag for rådgivning af den enkelte kursist med hensyn til faglig udvikling og arbejdsmetoder.

De senere års reformer på beskæftigelsesområdet har haft stor betydning for sammensætningen af målgruppen til avu. Der er således flere kursister med forskellige udfordringer, der er kommet i uddannelse. Det gælder bl.a. kursister med funktionsnedsættelser. Det aktualiserer behovet for, at uddannelsesinstitutionerne gør sig umage med at rumme disse kursister.

Det følger også af det forhold, at Danmark har tilsluttet sig FN's Handicapkonvention, hvis formål er at forhindre diskrimination og sikre ligebehandling.

Hvis en kursist på grund af en funktionsnedsættelse har anvendt særlige hjælpemidler i undervisningen, fx betalt af kursistens bopælskommune, eller i øvrigt har behov for særlige prøvevilkår, kan institutionen tillade fravigelser fra de almindelige prøvevilkår ved prøven, jf. *eksamensbekendtgørelsens* § 19 om tilbud om særlige prøvevilkår.

Fastholdelse af kursister

Fra avu-loven:

§ 12. For at fastholde kursister i uddannelse skal institutionen yde bistand til de kursister, der har behov herfor. For unge under 25 år ydes bistand efter 1. pkt. i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Stk. 2. Institutionen skal udarbejde retningslinjer for fastholdelsesarbejdet, jf. stk. 1, herunder om nedbringelse af frafald og procedurer ved omvalg eller frafald.

Institutionen skal udarbejde en overordnet fastholdelsesplan, hvori der beskrives strategier til sikring af kursisters gennemførelse og formindskelse af frafaldet blandt kursister. Planen skal beskrive, hvordan institutionen støtter op om kursistens læringsproces, herunder kursistens faglige, sociale og personlig udvikling. Følgende elementer skal inddrages og beskrives i institutionens fastholdelsesplan:

- Fravær: For den enkelte kursist kan stort fravær betyde mangelfuldt udbytte af undervisningen og i sidste ende føre til frafald. Derfor skal institutionen følge op på frafald og mønstre i fravær.
- Aktiv deltagelse: Institutionen skal udarbejde et sæt regler om aktiv deltagelse og orden. I forbindelse med fastsættelsen af regler om aktiv deltagelse vil institutionen kunne fastsætte regler om mødepligt. Reglerne om aktiv deltagelse og orden skal desuden beskrive konsekvenser for kursister, der ikke overholder reglerne.
- Vejledning: Institutionen skal tilbyde vejledning, både i forbindelse med optagelse og ved gennemførelse af uddannelsen. Der skal ydes særlig vejledning til de kursister, der er i risiko for at falde fra uddannelsen. Vejledningen indebærer også vurdering af kursistens faglige niveau. Vejledning skal hjælpe kursisterne med deres plan for uddannelse og evt. omvalg i tæt samarbejde med andre institutioner.
- Evaluering: Den løbende evaluering har sammenhæng med den vejledning, der skal tilbydes kursisten med henblik på gennemførelse af uddannelsen. Evaluering indbefatter en løbende evaluering af den enkelte kursist med hensyn til fremskridt og progression for faglige og studiemæssige kompetencer og af undervisningen som sådan. Vejledning og evaluering sikrer kontinuitet i fastholdelsesarbejdet.

Aktiv deltagelse og orden

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 30. Kursisten skal deltage aktivt i undervisningen.

Stk. 2. Institutionen fastsætter regler om aktiv deltagelse og orden og om, hvilke konsekvenser, herunder muligheden for bortvisning, der kan blive iværksat for en kursist, der ikke overholder reglerne.

Stk. 3. Institutionen fastsætter endvidere regler om dokumentation for og registrering af kursisternes aktive deltagelse. Kursisten skal have mulighed for at kontrollere og afgive bemærkninger til registreringen.

Stk. 4. Institutionen kan fastsætte regler om mødepligt og om konsekvenser for en kursist, der ikke overholder mødepligten.

Stk. 5. Reglerne om aktiv deltagelse og orden skal fremgå af institutionens hjemmeside. Ved optagelsen orienteres kursisten herom.

Kursisternes fremmøde og aktive deltagelse i undervisningen er en forudsætning for, at der kan etableres et konstruktivt undervisningsmiljø, der vægter den faglige indsats og bestræbelserne på, at kursisten når de faglige mål. Med aktiv deltagelse forstås deltagelse på et niveau, der betyder, at kursistens faglige progression er tilstrækkelig til at gennemføre fagets faglige udfordringer.

Væsentlige forudsætninger for, at kursisten når de faglige mål, er, at der er fremmøde til den del af undervisningen, der kræver tilstedeværelse på institutionen, og at forberedelsen til undervisningen er tilstrækkelig inklusive udarbejdelse af skriftlige opgaver.

På den baggrund er institutionen forpligtet til at fastsætte regler om kursistens aktive deltagelse i undervisningen. Reglerne skal synliggøre kursistens ansvar for at tilegne sig det faglige stof. Reglerne skal også indeholde beskrivelse af et system til at dokumentere kursisternes studieaktivitet, hvis undervisningen tilrettelægges som delvis virtuel.

Der er ingen centralt fastsatte regler om, hvad der skal være opfyldt, for at en kursist kan siges at have opfyldt kravene til aktiv deltagelse, herunder ingen centralt fastsat grænse for tilstedeværelse.

Institutionen beslutter selv, hvornår en kursist ikke længere betragtes som studieaktiv med evt. konsekvenser for SU, mulighed for at opnå deltagerbevis, bortvisning fra undervisningen etc. Dette skal fremgå af de lokalt fastsatte regler om aktiv deltagelse og orden.

Institutionens regler om aktiv deltagelse og orden kan også indeholde begrænsninger i forhold til brug af beklædningsgenstande fx niqab, burka, kasketter og solbriller, der forhindrer fri og uhindret kommunikation, fordi dele af ansigtet er tildækket.

Kursisten skal gøres bekendt med reglerne, og de skal fremgå af institutionens hjemmeside.

Løbende evaluering

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 16. Den løbende evaluering skal sikre, at den enkelte kursist får et klart billede af egne styrker og svagheder med hensyn til fremskridt og progression inden for faglige og læringsmæssige kompetencer og skal give grundlag for at justere undervisningen.

Stk. 2. Resultatet af evalueringen danner grundlag for rådgivning af den enkelte kursist med hensyn til faglig udvikling og arbejdsmetoder, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 3. Den faglige rådgivning målrettes og koordineres med vejledningen til gennemførelse af uddannelsen, jf. reglerne herom.

§ 17. *Undervisningen skal løbende evalueres for at sikre, at planlægningen og gennemførelsen af undervisningen lever op til fagets mål og uddannelsens formål. Resultatet af evalueringen drøftes med kursisterne og anvendes til at justere undervisningens progression og tilrettelæggelse i forhold til kursisternes faglige formåen.*

Den interne løbende evaluering jf. § 16 i *avu-bekendtgørelsen* skal sikre, at den enkelte kursist får et klart billede af egne styrker og svagheder med hensyn til opfyldelse af fagets mål. Evalueringen skal samtidig give grundlag for at justere undervisningen. Tilrettelæggelsen af et undervisningsforløb kræver, at faserne i kursistens læring formuleres og anskueliggøres eksplicit med fokus på synlig læring og progression. I arbejdet med den interne evaluering udvikles en systematisk feedbackkultur, der danner baggrund for kursistens læringsudbytte af undervisningen.

Institutionen skal jf. § 17 sikre at der sker en planlægning af undervisningen, så kursisterne ved, hvilke mål og hvilket fagstof der arbejdes med i undervisningen. Endvidere skal der være et grundlag for at kunne dokumentere, at undervisningen lever op til de givne mål. På hvert niveau opbygges kursistens læring som en fremadrettet bevægelse hen imod de faglige mål. Institutionen skal således sikre, at undervisningen kan evalueres, så kursistens læring og faglige udbytte bliver synlig. Derfor er det vigtigt, at institutionen påtager sig et ansvar for læringsprocesser, der fremmer et godt læringsmiljø med fokus på kursistens læringsudbytte.

Kvalitetsudvikling og resultatvurdering

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 18. *Den interne evaluering af uddannelsesmæssige og undervisningsmæssige forhold følger reglerne i bekendtgørelse om kvalitetsudvikling og resultatvurdering inden for avu.*

Institutioner, der udbyder almen voksenuddannelse, skal anvende et system til kvalitetsudvikling og resultatvurdering af undervisningen.

Evalueringen skal indeholde en proces, der består i at indsamle information og implementere procedurer, der muliggør en fortløbende diskussion af uddannelses- og undervisningsmæssige forhold vedrørende tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen.

Kvalitetssystemet skal omfatte systematiske og regelmæssige selvevalueringer inden for nogle nøgleområder, som institutionen udvælger.

De nærmere krav til kvalitetsudvikling og resultatvurdering er udmøntet i *kvalitetsbekendtgørelsen*.

Prøver og eksamen

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 25. *Undervisningen på niveau G og niveau D afsluttes med prøve efter reglerne i læreplanerne.*

Stk. 2. De nærmere regler om adgang til aflæggelse af prøve og krav til prøve- og eksamensbeviser fremgår af eksamensbekendtgørelsen.

De fleste af kernefagene udbydes på både G- og D-niveau, som afsluttes med prøve. I kernefagene er der oftest tale om både mundtlige og skriftlige prøver. De skriftlige prøver stilles af Undervisningsministeriet ved to årlige terminer. Det er ikke muligt at gennemføre skriftlige prøver ud over de fastsatte terminer, og dermed er der heller ikke mulighed for afholdelse af ny prøve ved kursisters eventuelle sygdom før ved næste prøvetermin. De mundtlige prøver er lokalt stillede prøver.

I tilbudsfaciliteterne omfatter prøveformerne udelukkende lokalt stillede prøver.

Prøverne er omfattet af reglerne i *eksamensbekendtgørelsen*.

På niveauerne basis, F og E afsluttes undervisningen med en faglig evaluering, hvorefter der kan udstedes et deltagerbevis på betingelse af, at kursisten efter lærerens vurdering har opnået kompetencer svarende til bestået.

Selvstuderende

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 38. *Personer, der ikke er tilmeldt undervisning, kan aflægge prøve i et fag som selvstuderende på samme vilkår som kursister, medmindre andet følger af læreplanen. Selvstuderende tilbydes faglig vejledning, der gives individuelt eller i grupper af selvstuderende.*

Stk. 2. De nærmere regler om adgang for selvstuderende til at aflægge prøve fremgår af eksamensbekendtgørelsen.

Som det fremgår af § 38 i *avu-bekendtgørelsen*, kan selvstuderende aflægge prøve på samme vilkår som kursister, medmindre andet følger af læreplanen. Selvstuderende tilbydes faglig vejledning. Fristen for tilmelding til prøve er tidligst 8 uger før prøvens afholdelse, jf. eksamensbekendtgørelsens § 8, stk. 2.

Institutionen fastsætter selv den konkrete frist.

VUC skal konkret indstille hver person/kursist til en prøve. Når en person ønsker at aflægge en konkret prøve som selvstuderende, vil det derfor fremgå af læreplanen, hvis der gælder særlige vilkår for selvstuderende.

Generelt ved samtalen, der forudsættes at finde sted, før VUC kan indstille en person til prøve, vil det fremgå, hvad personen har af forudsætninger for at kunne opfylde eksaminationsgrundlaget, jf. § 8 i *eksamensbekendtgørelsen*. Som selvstuderende har man som nævnt ret til faglig vejledning – det vil typisk indbefatte en vejledende samtale med den lærer, der vil skulle fungere som eksaminator ved prøven. Ved den vejledende samtale kan den selvstuderende blive bedt om at supplere, dvs. forberede sig yderligere i udvalgt fagstof, før vedkommende kan indstilles til prøve.

Bedømmelseskriterierne gælder for alle eksaminander. Det vil sige, at også en selvstuderende skal bedømmes på baggrund af de faglige mål i læreplanen.

En selvstuderende kan over for institutionen udarbejde en oversigt, som tjener til at dokumentere, at vedkommende har tilstrækkelige faglige forudsætninger for, at institutionen kan indstille vedkommende til den pågældende prøve.

Det skal understreges, at man som selvstuderende ikke har ret til, at eksaminator skal udarbejde særskilte eksamensspørgsmål til én.

Almen forberedelseseksamen

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 26. Almen forberedelseseksamen er en samlet eksamen, som omfatter beståede prøver i følgende 5 fag, jf. dog § 34:

- 1) Dansk niveau D eller dansk som andetsprog niveau D*
- 2) Engelsk niveau D*
- 3) Matematik niveau D*
- 4) 2 fag efter kursistens valg på mindst niveau G.*

Stk. 2. En almen forberedelseseksamen, hvor de i stk. 1, nr. 4, nævnte fag er naturvidenskab samt ét af fagene historie, samfundsfag, tysk eller fransk, giver krav på optagelse til 2-årigt hf, jf. reglerne herom

Almen forberedelseseksamen giver retskrav på optagelse på 2-årigt hf, hvis den er sammensat af prøver i fagene nævnt i § 26, stk. 2.

De enkelte prøver i fagene skal være bestået, dvs. have opnået mindst karakteren 02 efter 7-trins-skalaen i hver af de prøver, der indgår i almen forberedelseseksamen.

Der er ministerielt udpegede censorer til de centralt stillede skriftlige prøver, mens mundtlige prøver dækkes af censorer fra institutionernes egne eksamensnetværk. Censorerne skal opfylde krav til censor-kompetence, jf. § 26 i *eksamensbekendtgørelsen*.

Beviser og attestation

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 20. Institutionen udsteder efter anmodning et prøvebevis til en kursist eller en selvstuderende, der har aflagt prøve i faget.

§ 21. Institutionen udsteder efter anmodning et deltagerbevis til en kursist, der har fuldført undervisning på basisniveau, på niveau F eller niveau E, jf. § 19, når betingelserne i fagets læreplan er opfyldt, herunder at den faglige dokumentation er egnet til vurdering. Det er en betingelse for udstedelse af deltagerbevis, at institutionen vurderer, at kursisten har opnået kompetencer svarende til bestået.

Stk. 2. Institutionen opbevarer oplysning om, at en kursist har erhvervet ret til deltagerbevis, i 30 år efter undervisningens fuldførelse. Ophører en institution med at eksistere, eller kan den af anden årsag ikke opbevare oplysninger i overensstemmelse med 1. pkt., skal institutionen sikre anden betryggende opbevaring.

§ 22. Institutionen udsteder efter anmodning en attestation til en kursist, der har fuldført undervisning i et fagelement. Attestationen skal indeholde indholdsbeskrivelsen for fagelementet.

Stk. 2. Institutionen udsteder efter anmodning en attestations for den gennemførte undervisning i et fag eller et forløb, som en kursist har deltaget i, uden at fuldføre dette.

§ 23. Det er en betingelse for at få deltagerbevis og attestations efter §§ 21 og 22, at kursisten har opfyldt kravet til aktiv deltagelse i undervisningen, jf. § 30.

§ 24. Institutionen udsteder efter anmodning et eksamensbevis til en kursist, der har bestået hver af de prøver, der indgår i fagene i en almen forberedelseseksamen, jf. § 26, jf. dog § 32.

Institutionen udsteder efter anmodning prøvebevis til kursister og selvstuderende, jf. § 22. Prøvebevis kan først udstedes, når alle niveauets prøver i faget er aflagt. Når én af flere prøver på et niveau i et fag er aflagt, kan der udstedes attestations herfor.

Deltagerbevis kan udstedes til kursister, der har fuldført undervisningen på niveauerne basis, F og E, jf. § 23. Det er dog en betingelse, at institutionen vurderer, at kursisten har opnået kompetencer svarende til bestået. Læreren skal derfor foretage en afsluttende bedømmelse af kursistens faglige standpunkt.

Kursistens præstation og standpunkt skal bedømmes på grundlag af de faglige mål og øvrige krav, der er opstillet for faget på det pågældende niveau. Bedømmelsen skal afspejle de faglige forventninger, der er til kursisten på det tidspunkt, bedømmelsen gives (absolut bedømmelse). Der må ikke tilstræbes en bestemt fordeling mellem bestået/ikke bestået på et hold. Brede hensyn som fx kursistens arbejdsindsats eller væremåde på holdet kan som udgangspunkt ikke indgå i grundlaget for bedømmelsen. Dog er det en generel betingelse, jf. § 23, at kursisten har deltaget aktiv i undervisningen.

Det er ikke kursistens faglige dokumentation, der skal bedømmes med bestået/ikke bestået. Det er en bedømmelse af kursistens samlede faglige formåen (heri vil arbejdet med faglig dokumentation indgå). Den afsluttende bedømmelse kan sammenlignes med bedømmelsen i andre uddannelser, der resulterer i en standpunktskarakter – her tildeles blot ikke en karakter, men bedømmelsen resulterer i 'bestået' eller 'ikke bestået'.

For kursister, der ikke har fuldført undervisningen på et niveau, eller har deltaget i et fagelement, kan institutionen efter anmodning udstede en attestations for den gennemførte undervisning, jf. § 24.

Eksamensbekendtgørelsens § 38 foreskriver, at institutionen skal opbevare de oplysninger, der er nødvendige for at udstede prøve- og eksamensbeviser i 30 år efter eksamens eller prøvens afslutning. *Avu-bekendtgørelsens* § 21 stk. 2 fastsætter tilsvarende for deltagerbeviser. Der er ingen særlige regler for opbevaring og kassation af oplysninger i forbindelse med attestations. Institutionen bør derfor henlede kursisternes opmærksomhed på, at de bør anmode om attestations snarest muligt efter undervisningsforløbets afslutning, hvis de vil være sikre på at kunne få dokumentation.

Det er en betingelse for at få udstedt et deltagerbevis eller attestations, at kursisten har opfyldt kravet til aktiv deltagelse i undervisningen, jf. § 30.

Eksamensbevis for almen forberedelseseksamen kan først udstedes, når hver af de prøver, der skal indgå i eksamenen er bestået, jf. § 26.

Faglig dokumentation

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 19. Som afslutning på basisniveau og på niveau F og E skal kursisten i uddannelsestiden udarbejde et produkt, der er egnet som faglig dokumentation. Produktet fremlægges af kursisten og evalueres af kursistens lærer.

Faglig dokumentation er omtalt i bemærkningerne til *avu-loven*. Det fremgår heraf, at der er et krav om, at kursisten i uddannelsestiden skal udarbejde et produkt som afslutning på forløbet på de niveauer, som ikke afsluttes med prøve, dvs. basisniveau samt niveauerne F og E. Produktet kan fx være et mindre projekt, en synopsis eller lignende, som efterfølgende fremlægges og evalueres af læreren. Produktet skal være fremstillet til brug som faglig dokumentation, og produktet må ikke tidligere være evalueret.

Evalueringen af den faglige dokumentation er en del af den interne evaluering.

Faglig dokumentation er ikke en prøve og er ikke omfattet af reglerne i *eksamensbekendtgørelsen*. Ved evalueringen gives ikke en karakter, men en faglig feedback.

Der er to krav til den faglige dokumentation. 1) Produktet skal være egnet som faglig dokumentation. 2) Produktet skal være egnet til evaluering. Det første vedrører formelle krav, og det andet vedrører faglige krav. Begge krav skal være opfyldt, for at den faglige dokumentation er egnet til evaluering, som er én af betingelserne for at få et deltagerbevis.

Der kan tænkes situationer eller sammenhænge, hvor det mere eller mindre kan vise sig vanskeligt at holde de faglige og formelle krav adskilt. For at anskueliggøre sondringen mellem faglige og formelle krav, illustreres her med et par eksempler.

I læreplanernes pkt. 4.2 er det fastsat specifikt, hvordan den faglige dokumentation er tilrettelagt på niveau F, E og basisniveau i de enkelte fag.

I faget engelsk på niveau F er det i læreplanen fastsat, at kursisten i uddannelsestiden forbereder et kort, mundtligt oplæg på engelsk om et emne, som har relation til undervisningen. Emnet vælges i samråd med læreren. Kursisten udarbejder ligeledes i uddannelsestiden selvstændigt en disposition på engelsk til oplægget. Oplægget og dispositionen danner grundlag for en kort samtale på engelsk med læreren.

Betingelsen for, at produktet er egnet som faglig dokumentation, er, at produktet opfylder de formelle krav til form og proces:

- Emnet vælges i samråd med læreren
- Kursisten forbereder et kort mundtligt oplæg
- Kursisten udarbejder selvstændigt en disposition til oplægget.

Betingelsen for, at den faglige dokumentation er egnet til evaluering, er, at dokumentationens indhold er fagligt relevant i forhold til læreplanens mål og fagstof:

- Oplægget skal være på engelsk
- Dispositionen skal være på engelsk
- Samtalen gennemføres på engelsk.

De formelle krav omfatter så at sige selve produktets genkendelighed som faglig dokumentation i engelsk, mens de faglige krav vedrører kvaliteten af disposition, oplæg og samtale.

I faget matematik på niveau E er det i læreplanen fastsat om faglig dokumentation, at kursisten skal udarbejde en synopsis til brug for en præsentation, der skal demonstrere, om kursisten i forhold til de faglige mål kan løse problemer, anvende modeller og præsentere fremgangsmåder.

Betingelsen for, at produktet er egnet som faglig dokumentation, er, at produktet opfylder de formelle krav til form og proces:

- Kursisten vælger et problemområde i samråd med læreren
- Læreren formulerer en eller flere problemstillinger med tilknytning til emnet som udgangspunkt for arbejdet
- Kursisterne udarbejder synopsen individuelt eller i grupper.

Betingelsen for, at den faglige dokumentation er egnet til evaluering, er, at dokumentationens indhold er fagligt relevant i forhold til læreplanens mål og fagstof:

- Problemområdet skal være fra hverdagslivet eller samfundslivet
- De matematiske problemstillinger behandles ved hjælp af relevante matematiske kompetencer.

De formelle krav omfatter selve produktets genkendelighed som faglig dokumentation i matematik, mens det andet krav vedrører kvaliteten af den matematik, der er bragt i anvendelse.

For at evalueringen kan finde sted, er det nødvendigt, at både de formelle krav og kravene til fagligt relevant indhold er opfyldt. Hvis evalueringen ikke kan finde sted, fordi produktet ikke opfylder betingelserne, er uddannelsesforløbet ikke afsluttet, og der kan ikke udstedes et deltagerbevis.

Arbejdet med faglig dokumentation er en del af uddannelsestiden. En institution kan dog, hvis det er praktisk muligt, lade en kursist fremlægge efter uddannelsestidens afslutning, hvis vedkommende pga. lovligt forfald ikke har nået at fremlægge inden niveauets afslutning.

En kursist kan uanset resultatet af evalueringen følge faget på højere niveau efter en konkret vurdering, hvilket altid skal finde sted, før en kursist kan optages på et givet fag/niveau.

Klage

Klageadgang

Fra avu-bekendtgørelsen:

§ 40. Kursisten kan klage til institutionens leder over institutionens afgørelser truffet i henhold til denne bekendtgørelse. Hvis kursisten er undergivet forældremyndighed, kan klage også indgives af forældremyndighedsindehaveren. Klagen skal indgives skriftligt inden to uger fra afgørelsens meddelelse.

Stk. 2. Hvis institutionens leder ikke giver kursisten medhold i klagen, kan kursisten eller forældremyndighedsindehaveren indgive klage til Undervisningsministeriet, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Klagen skal indgives skriftligt til institutionens leder inden to uger efter, at denne har meddelt klageren sin afgørelse. Institutionens leder videresender klagen til Undervisningsministeriet sammen med sin egen udtalelse i sagen. Før sagen videresendes, skal institutionens leder give klageren lejlighed til inden én uges frist at kommentere udtalelsen. Klagerens eventuelle kommentarer skal medsendes til Undervisningsministeriet.

En kursist kan klage over institutionens afgørelser. I første omgang til institutionens leder. Hvis der ikke opnås medhold her, kan kursisten klage til Undervisningsministeriet, konkret Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Der kan imidlertid til styrelsen kun klages over retlige forhold, fx overholdelse af forvaltningsloven i pædagogiske anliggender. Pædagogiske anliggender er blandt andet spørgsmål om optagelse

